

מסימני התקופה

הרב אריה מנדלקורן

1. שלשה נסיונות ומאבקים בכניסה לארץ ישראל בזמן משה

א. נסיון המלחמה – החרב

עם כניסתם של בניי לעבר הירדן המזרחי הם נתקלים במלחמה קשה נגד הענקים סיחון ועוג, ומשה רבינו נצטווה מפי ד' "אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו את כל עמו." העם היוצא ממצרים, "אשר לא נחם אלוקים דרך ארץ פלישיתים . . . כי אמר אלוקים פן ינחם העם בראותם מלחמה וישבו מצרימה", נכנס לקשרי מלחמה ומנצח.

ב. מלחמת הפה

"וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי": ראה והבין שנוצחים שלא כמנהגו של עולם ובא אליהם בכוחו של בלעם לקללם, להזכיר את חטאיהם ואת פשעיהם. גם כאן עם ישראל זוכה לסייעתא דשמיא ויוצא כשידו על העליונה. "ולא אבה ד' אלוקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ד' אלוקיך לך את הקללה לברכה, כי אהבך ד' אלוקיך" – לא רק שבלעם איננו מקללם אלא מברכס.

ג. נסיון בעל פעור ובנות מואב – עצת בלעם

כשרואה בלעם שאיננו יכול להם לישראל בכוח פיו הוא מיעץ לבלק להחטיאם בזנות ובבעל פעור. עיקרו של הנסיון הוא בזה שעם ישראל צמא להתחברות עם הגויים, לצאת מתוך הבדידות "המדברית" שלו. כתנאי לזכות בקשר עמהן מציעות בנות מואב את עבודת בעל פעור שעיקרה הוא הביזוי של כל אידיאולוגיה. בלעם רואה שאין לנצח את האידיאולוגיה של עם ישראל במלחמה אידיאולוגית, ועל כן נשאר מוצא אחד לנצחו והוא להציע לשחוט הדדית את כל האידיאולוגיות כדי לאפשר התחברות, בזה התכוון לעקור את עם ישראל ממעוזם, לנתקם מן התורה.

התיקון של ענין זה הופיע בקנאתו של פנחס לאמת. על הרקע של חלל באידיאולוגיה, הופיע פנחס והדגיש את הצורך להיות דבוקים באמת המוחלטת של התורה. בספר דברים יכתב על המהלך הזה: "לא תוסיפו על הדבר אשר אנוכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו . . . כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור, השמידו ד' אלוקיך מקרביך, ואתם הדבקים בד' אלוקיכם, חיים כולכם היום".

2. שלשה נסיונות ומאבקים בימינו בכניסתנו לארץ ישראל

א. נסיון המלחמה – החרב

עם כניסתנו לארץ אחרי השואה הנוראה חזרה ברכת הגבורה לשרות בעם ישראל וזכינו לנצחונות אלוקיים מזהירים מתוך אומץ וגבורה בסייעתא דשמיא אלוקית.

ב. מלחמת הפה

בעקבות ההצלחות של מדינת ישראל בקרבות פתחו הערבים, ותומכיהם הקומוניסטים במערכה רבת עוצמה לגנות את רשעות עם ישראל במרכז האו"ם בניו יורק. כמה וכמה החלטות גינוי חד צדדיות יצאו מהפה הטמא של עולם הטומאה ובשיאם ההשוואה של הציונות עם הגזענות. אולם עם התמוטטותה של רוסיה הסובייטית נהפך הגלגל והקב"ה הפך את הקללה לברכה וסולקו החלטות הגינוי ובמקומם רצים אויבנו לשעבר בארצות חבר העמים לברכנו ולחפש את ידידותנו.

ג. נסיון הדמוקרטיה – הפרדת דת ומדינה, והפרדת ציונות ומדינה.

אויבנו הערבים בראותם שנכשלו במלחמת החרב וגם במלחמת הפה זוממים כעת לנתק אותנו ממקור עוזנו – התורה, קרי מן האידיאולוגיה הדתית והציונות שלנו, במסווה הדמוקרטיה החילונית הקוראת לשוויון כל האידיאולוגיות **באי החלטיות**, ולסילוקן הצידה מן הדרך המדינית ע"י הפרדת הדת והציונות מן המדינה, והקמת מדינה דמוקרטית חילונית. על גשר הדמוקרטיה הרדודה נטולת הצביון הם מציעים ליצור גשר של שלום ואחווה עמנו, כאשר כל מטרתם היא לפרוק אותנו מכוחנו הרוחני תוך הצנעת הדחפים הלאומיים דתיים שלהם המניעים אותם לחיסול כוחנו הרוחני והלאומי.

באמת אצל הגויים ענין הפרדת הדת מן המדינה הינו **הישג אדיר**. אחרי מאות שנים של שלטון דתי שהביא אכזריות רדיפות ושפיכות דמים אין קץ, סוף סוף הגיעו הם להכרה באי החלטיות דתותיהן והסכנה שבממשלתן, אולם הסכנה של עם ישראל היום הוא בחושבו שכל מה שטוב לגויים הוא טוב עבורינו וכל מה שרע לגויים כגון שלטון הדתות שלהם הוא רע עבורנו (שלטון התורה).

והנה בחז"ל מצאנו דגש הפוך. דוקא אחרי שיווצר חלל בצביון השלטון באומות, דוקא אז יעלה כוחה של שלטון התורה ותצמח מתוך הדמוקרטיה גופה וכך נאמר במדרש תנחומא (פרשת ויצא אות ב'):

"ויחלום והנה סולם מוצב ארצה והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו". אמר רבי שמואל בר נחמן: אלו שרי אומות העולם. . . מלמד שהראה לו הקב"ה לאבינו יעקב שרה של בבל עולה ויורד, ושל מדי עולה ויורד ושל יוון עולה ויורד ושל אדום עולה ויורד אמר לו הקב"ה ליעקב, יעקב, למה אין אתה עולה? באותה שעה נתיירא אינו יעקב ואמר: כשם שיש לו ירידה, כך אני יש לי ירידה! אמר לו הקב"ה, אם אתה עולה אין לך ירידה ולא האמין ולא עלה. . . אלא הואיל ולא האמנת, הרי בניך משתעבדין בהללו ארבע מלכויות בעולם הזה. אמר לו יעקב:

יכול לעולם? אמר לו: אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים . . .

מכאן שבסוף הימים, אחרי שיתמוטטו כל התכנים של ממשלות הגויים ותישאר ממשלה חסרת צביון – דמוקרטיה שענינה חיים פרקטיים טובים אבל בלי תוכן אז תוך חלל זה יצמח בלי מתחרה מלכות הצדק של ישראל, מלכות משיח בן דוד והיא תעלה ולא תרד לעולם.

וכך הם דברי המלבי"ם על הפסוקים במיכה פרק ד': "ביום ההוא... אוספה הצולעה והנדחה אקבצה ושמתי את הצולעה לשארית והנהלאה לגוי עצום ומלך ד' עליהם בהר ציון מעתה ועד עולם... ואתה **מגדל עדר** עופל בת ציון, עדיך תאתה, ובאה הממשלה הראשונה, ממלכת לבת ירושלים".
ואלו דבריו:

בת ציון עדיך תאתה – שהגלויות יתחילו להתקבץ . . . ואח"כ ובאה הממשלה הראשונה – תבוא ממשלה קטנה שיהיה להם קצת ממשלה והנהגה כמו שהיו לישראל בימים הראשונים לפני מלוך מלך לבני ישראל, שהיה להם שופטים מנהיגים אותם ואח"כ תבוא ממלכה לבת ירושלים, יהיה להם מלכות קבוע שהוא מלכות בית דוד, שאח"כ ימלוך מלך המשיח בממלכה קבועה וכן התבאר ביחזקאל... ועמוס... **שמלכות בית דוד תתגלה בהדרגה ותחילה לא יהיה רק במדרגת שופט ויתעלה לאט, לאט עד שיהיה לד' המלוכה. עכ"ל. ולענ"ד יש לבאר ש"מגדל עדר" רומז לדמוקרטיה ודוק.**

המהר"ל מפראג בנר מצוה כותב: "ולכך מלכות רביעית נקרא "חזיר" שתחזור המלכות לישראל, כלומר שמצד ההעדר שדבק במלכות רביעית מביא ההווה אל מלכות ישראל כי ההעדר הוא סיבה אל ההווה כמו שידוע דבר זה למשכילים בחכמה." ובגבורות ד' פרק יח' הוסיף וביאר "ולעתיד מלכות המשיח שתתחדש מלכות חדשה, היא יוצא מן המלכות הראשונה שלפני זה וזה כי מלכות ישראל הקדושה שיש לה מדרגה אלוקית פנימית היא צומחת מתוך מלכות בלתי קדושה.

ובאמת כתב התרגום יונתן על הפסוק "ויסע ישראל ויט אהלה מהלאה **למגדל עדר**" (בראשית ל"ה, כ"א) ונטל יעקב ופרס למשכניה מן להלא **למגדלא דעדר** אתרא **דמתמן עתיד דאתגלי מלכא משיחא בסוף יומיא**. [להלן ממגדל עדר מקום שממנו עתיד להתגלות מלך המשיח בסוף הימים]

סוף דבר עלינו להתחזק באמת שבלבבנו, בדרך התורה במסירות נפש ולקנא לאמת בדרכי נועם של הסברה ואהבת ישראל, בחינת "האמת והשלום אהבו" ונדע נאמנה כי "מנסה ד' אלוקיכם לדעת הישכם אוהבים את ד' אלוקיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם", ונזכה כולנו להסיר את אלוהי הנכר אשר בקרבנו ונקומה ונעלה בית ק-ל ויקויים בנו הפסוק: ואתם הדביקים בד' אלוקיכם חיים כולכם היום!!